

Прошао је и тај 11. мај. И код нас се десило исто што и на руским председничким изборима 1996. године. Јељцинов „маркетиншки маг“ Сергеј Лисовски – успешно је уплашио Русе причом о „економском слому“ и „изолацији“. Симпатизери опозиције су се уплашили да услед тога неће моћи да плаћају рате за кредите, и да ће отуда остати без имовине на коју је стављена хипотека. Уплашили су се да ће им бити још мање плате и пензије. И тако масовно нису изашли на изборе. То су постигли и људи Бориса Тадића, задужени за вођење (прљаве) кампање.

ЦЕСИД је прогнозирао да ће „Коалиција за европску Србију“ добити 1,35 до 1,5 милиона гласова. И отприлике толико су и добили (1,55 милиона). Испуњена су и очекивања за ДСС-НС тј. добили су око 465 хиљада гласова. Но, страшно су подбацили радикали. Уместо предвиђених 1,4 до 1,55 милиона гласова – добили су мање од 1,2 милиона!

Кампања „заstraшивања“ је сигурно поново дала извесне резултате. Тако ми је јутрос стигло електронско писамце од пријатеља из иностранства, у коме је написао: „Замисли, и моја мајка која није за ДС – гласала је за њих. Уплашила се да ће после доласка СРС-а на власт, уследити санкције, па ће њена пензија бити много мања“. Већ сам у тексту „Кредити су срце Србије“ споменуо свог познаника, до јуче присталицу радикала – који је рекао да неће изаћи на изборе јер је „узео стамбени кредит па се плаши да због политичких турбуленција не скочи рата за отплату“. Но, није то пресудило изборе. И пре 10 дана је било јасно да мој другар неће изаћи на изборе, односно да се мама мог другог пријатеља – плаши за своју пензију. Они не би рекли да ће гласати за СРС, да су их анкетирали ЦЕСИД-ови људи.

На изборима је пресудио „самоуправни синдром“. Током епохе титоизма – ми смо живели изнад својих реалних могућности. Процењује се да је бесповратна помоћ коју смо од почетка 50-их година добили од Запада, пре свега од САД, износила око 300 милијарди долара. Наравно, нисмо све то добили у „новцу“ већ и оружју, опреми, лиценцама. Али – добили смо. Добијали смо „шаком и капом“ и кредите. Отуда, иако смо од средине 60-и фактички стагнирали, или бар осетно спорије напредовали од многих капиталистичких земаља – све боље смо живели. Док је Краљевина Југославија имала према

истраживањима Џона Лемпија и других економских историчара – Бруто домаћи производ 4,2 пута мањи од америчког, БДП СФРЈ је пред распад, на свом врхунцу 1987. године, био 5,9 пута нижи! Али зато смо ми – на туђ рачун – 70-их година живели као „американци“.

Јосип Броз Тито је био вешт човек. Из сплета „глобалних околности“ умео је да извуче максимум – за себе, а краткорочно и за нас. Да сада не улазимо у то колико смо скупо и зашто, дугорочно то платили – али чињеница је да се код људи уврежило сећање на „дивно време“ када се мало радило а добро живело. Отуда, и данас су очекивања нашег народа велика и нереална. А нисмо народ који је склон да дубље сагледа и анализира ствари. Уосталом, не без разлога, неко је рекао: „Срби су интелигентан, али не и мудар народ“.

Све у свему, просечан Србин кад помисли на ЕУ – има у виду седамдесете! Убеђен је да само треба некако да се тог „раја“ докопамо – и чекају нас неисцрпни фондови. Чекају нас – дотације за нашу напаћену пољопривреду, социјални програми, финансирање обнове и изградње инфраструктуре, стипендије за „ингениозне“ младе Србе и Српкиње Укратко – „мед и млеко“ ће преко ноћи потећи.

Знајући „психологију“ и очекивања нашег народа – Тадићев тим је исфорсирао потписивање „Споразума о стабилизацији и придруживању“. Све је помало деловало комично, али испало је да је у питању био „пун погодак“. Код дела бирача створена је илузија да смо на „капијама“ ЕУ – да нас од „седамдесетих“ дели само још пар корака. А ефекти те кампање подмићивања „лажним чеком“ – само су појачани гласним претњама радикала и народњака да ће после избора поништити споразум. Не само што је упоредно вођена капања „заstraшивања“ ДС-а – тако допуњена, већ је и битно појачан њен ефекат. Створена је илузија да ће готово „сутра“ бити боље, и то доста, а онда је генерисан страх да се то неће десити јер „неки“ намеравају то да спрече. Наспрам жељених 70-их, пројектоване су мрачне 90-те!

Испитивања су показивала да је бирачко тело СРС-а мање, и то у знатној мери, образовано од гласача који се опредељују за ДСС или ДС. То се потврдило и на овим изборима. Радикалски симпатизери су углавном упали у замку. И још нешто – изгледа да су они и мање „идеолошки“ определено, макар од бирача ДСС-а. Међу дојучерашњим симпатизерима радикала има много људи који су погођени транзицијом – и пре свега им је важно да се њихов материјални положај поправи. Показало се да им је мање од тога стало до Косова и Метохије.

По свему судећи, припадници те „циљне групе“, поготово необразовани, насели су на причу о скором „рају“, или макар на причу о брзом укидању виза и „гастарбјтерском прибежишту“ које из тога произлази. И није им замерити. Многи грађани Србије стварно тешко живе. Но, верујем, замериће они на следећим изборима „Европејцима“ који ће, сигурно, изневерити њихове наде.

* * *

Очекивања Срба су велика и нереална. Бугари, Румуни, Чеси – сви они су лоше живели у „социјализму“. И сећање на старо, код већине – оправдава и много тога новог што не ваља. С друге стране, Срби очекују „куле и градове“. И шта год да добију, чак и ако ЕУ према нама измени однос – многима ће изгледати мало. И многи ће бити страшно разочарани, поготово кад схвате да све мора да се у „рају“ залужи, и да морају својски да се „засучу рукави“. Зато, за све оне који експлоатишу мит о „европском рају“ – дугорочно ће извојевана победа бити „Пирова“. Поготово ако успеју да формирају владу. Ипак, то нама није утеха. Српска „колективна неуроza“ ће се тиме још више продубити. А и овако неизвесна судбина наших сународника на Косову и Метохији – биће још неизвеснија.